

TENİS SPOR DALINDA 2002-2021 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE YAPILAN LİSANSÜSTÜ VE DOKTORA TEZLERİNİN BİBLİYOMETRİK İÇERİK ANALİZİNİN İNCELENMESİ

“Investigation of Bibliometric Content Analysis of Postgraduate and Doctoral
Theses in Tennis Between 2002-2021 in Turkey”

Vahdet ALAEDDİNOĞLU¹ & Arslan KALKAVAN²

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Tarihçe

Geliş Tarihi: 10 Nisan 2023

Kabul Tarihi: 28 Nisan 2023

Yayın Tarihi: 30 Nisan 2023

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/anatoliasr.41>

Authors Communications

1-(Sorumlu Yazar) Atatürk Üniversitesi,

Horasan Meslek Yüksekokulu, Erzurum

v.alaeddinoglu@atauni.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-8432-0105>

2- Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor

Bilimleri Fakültesi, Rize

arslan.kalkavan@erdogan.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-9439-4976>

Yazar Katkıları

Tüm yazarlar çalışmanın konseptine ve tasarımına katkıda bulunmuştur.

Finansman

Bu çalışma özel bir mali destek almamıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Şeffaflık

Yazarlar, çalışmada hiçbir hayati özelliğin ihmal edilmediğini, dürüst, doğru ve şeffaf bir anlatım ile raporlaştırdığını ve herhangi bir tutarsızlık olmadığını beyan etmişlerdir.

Etik

Bu çalışmada bilimsel etik kriterlerine uyulmuştur.

Referans Gösterimi

Alaeddinoğlu, V., & Kalkavan, A. (2023). Tenis Spor Dalında 2002-2021 Yılları Arasında Türkiye’de Yapılan Lisansüstü ve Doktora Tezlerinin Bibliyometrik İçerik Analizinin İncelenmesi, *Anatolia Sport Research*, 4(1): 1-18.

Copyright © 2023 by Anatolia Sport Research

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de yayınlanan son 10 yılda düzenlenen Tenis ile ilgili tezlerin Bibliyometrik ve sıralama olarak incelenmesidir.

Materyal ve Metod: Bu çalışmayla üniversitelerde yayınlanan Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinin incelenmesi ve Tenis sporuna hangi katkılarının olduğunu değerlendirmek amacıyla literatür araştırılmıştır. Bu çalışmada elde edilen veriler YÖK-TEZ arşivinden 2002-2022 yılları arasında yapılan tez çalışmalarının incelenerek değerlendirilmesine alınması ile yapılmıştır. Araştırmanın istatistiksel analizi SPSS 22.00 programıyla frekans ve yüzde dağılımları gerçekleştirilmiştir.

Bulgular: Arşiv aramasında Tenis Konu başlığına göre Yüksek Lisans, Doktora, İzinli, İzinsiz, İngilizce ve Türkçe araması yapılarak durum tespiti yapılmıştır. Bunun sonucunda çalışmada 136 Yüksek Lisans %87,2, 20 Doktora Tezi %12,8 yazıldığı görülmüştür. Yüksek Lisans Tezlerinden 99 adetinin Sağlık Bilimleri Enstitüsünde, 17’sinin Sosyal Bilimler Enstitüsünde, 12,7’sinin Eğitim Bilimleri Enstitüsünde ve 6 adetinin ise Lisans Üstü Eğitim Enstitüsünden yayımlandığı, Doktora tezlerinin ise 16’sının Sağlık Bilimleri, 1’er adet tezin ise Sosyal, Eğitim ve Lisans Üstü Eğitim Enstitüsünden yayımlandığı görülmüştür. Ayrıca danışmanlar düzeyinde yazılan Yüksek Lisans tezlerinin 34 tanesi %25’ü Profesör, 45 tanesi %33,6 Doçent, 55 tanesi %41 Doktor Öğretim Görevlisi hocalar tarafından yürütüldüğü görülmüştür. Bu durum Doktora tezlerinde ise 10 tanesinin Profesör, 5 tanesinin Doçent ve 3 tanesinin Dr. Öğretim Görevlisi danışmanlığında yazıldığını göstermiştir. Konu ve içerik açısından yapılan çalışmada ise Yüksek Lisans Tezlerinin 86 adet % 63,3 spor konusunda, 32 adet % 23,5 Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon konularında yapıldığı, 1 adet tezin ise Hareket ve Antrenman konu başlığında yapıldığı görülmüştür. Doktora düzeyinde ise 16 adet tezin Spor konu başlığında 3 adet tezin ise Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon alanında yapıldığı görülmüştür. **Sonuç:** Sonuç olarak Tenis ile ilgili yapılan tezlerin Yüksek Lisans Seviyesinde daha çok konu bulmuşken doktora düzeyin daha düşük seviyelerde kaldığı görülmüştür. Ayrıca Tenis sporunun çok yönlü bir spor olmasından dolayı çok farklı disiplinler altında incelendiği ve bu yapılan çalışmalarda birçok bilim alanında çalışmaların yürütülmesi gerekliliği kanısına varılmıştır. Mühendislik alanlarında da araştırma tezlerinin yapılmasıyla günümüz teknolojinin gelişimini sağlayabilecek çalışmalarla daha büyük başarılar elde edileceği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Tenis, YÖK-Tez, Doktora ve Yüksek Lisans Tezleri

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to examine the Tennis-related theses published in Turkey in the last 10 years as bibliometric and ranking.

Material and Method: With this study, the literature was investigated in order to examine the Master's and Doctoral theses published at universities and to evaluate what contributions they have to the sport of Tennis. The data obtained in this research were made by examining and evaluating the thesis studies conducted between 2002 and 2021 from the YOK-TEZ archive. Statistical analysis of the research frequency and percentage distributions were performed with SPSS 22.00 program.

Findings: Turkish English and PhD, Master's Degree, Permission, Unauthorized, according to the Tennis Subject title in the archive search, due diligence was carried out by searching in English and Turkish. As a result of this, it was seen that 134 Master's Degrees, 88.2%, 18 Doctoral Theses, 11.8% were written in the research. It was found that 99 of the Master's Theses were published at the Institute of Health Sciences, 17 at the Institute of Social Sciences, 13 at the Institute of Educational Sciences and 5 at the Graduate Institute of Education, while 15 of the doctoral theses were published at the Institute of Health Sciences, 1 of the theses was published at the Institute of Social, Education and Graduate Education.

In addition, it was found that 34 of the Master's theses written at the level of consultants, 25.4% of them were conducted by Professors, 45% of them were conducted by Associate Professors, 33.6% of them were conducted by lecturers, 55% of them were conducted by Teaching Assistants. This is the case in Doctoral theses, 10 of them are Professors, 5 of them are Associate Professors and 3 of them are Dr. It has been shown that it was written under the supervision of a lecturer. In terms of subject and content, the research conducted showed that 85 of the Master's Theses were 63.4% on sports, 32 of the 23.9% on Physical Medicine and Rehabilitation, and 1 of the theses was on the topic of Movement and Training. At the doctoral level, it was found that 15 theses were made in the field of Sports and 3 theses were made in the field of Physical Medicine and Rehabilitation.

Results: As a result, it was found that the theses related to tennis found more subjects at the Master's Level, while the doctoral level remained at lower levels. In addition, because tennis is a versatile sport, it has been studied under many different disciplines, and in these studies, it has been concluded that it is necessary to conduct studies in many scientific fields. It is seen that greater achievements will be achieved with studies that can provide the development of today's technology by conducting research theses in engineering fields as well.

Keywords: Sports, Tennis, YÖK-Thesis, Doctoral and Master's Theses

GİRİŞ

Tenis, raketle oynanan bir top sporu olup, dünya genelinde yaygın olarak birçok kişi tarafından hem rekreatif hem de rekabetçi amaçlarla yapılmaktadır. Tenis, tarihi boyunca birçok değişikliğe uğramış ve gelişmiştir. Bu gelişim sürecinde, farklı antrenman teknikleri, beslenme programları ve performans ölçüm yöntemleri gibi birçok konuda araştırmalar yapılmıştır. Örneğin, Gabbett ve arkadaşları (2016), tenis oyuncularının performansını artırmak için yüksek yoğunluklu antrenmanların etkisini incelemiştir. Benzer şekilde, birçok araştırmacı, tenis oyuncularının beslenme programlarının performansları üzerindeki etkisini araştırmıştır (Kovacs ve arkadaşları, 2006; Ranchordas ve arkadaşları, 2017). Bu makalede, tenis sporunun tarihi ve gelişimi hakkında bilgi verilecek ve literatürden seçilen örnek araştırmaların sonuçları ele alınacaktır.

Bilim Literatüründe Tezler

Bilim, dünyanın var olduğu günden bu zamana kadar insanlığın hayatında en önemli olgulardan biri olmuştur. İnsanlığın günümüzde ulaştığı medeniyet yapısına bilim sayesinde ulaşmıştır (Tekneci, 2013). Bilimde bütün gelişmeler yüzyılların birikimiyle kümülatif bir şekilde gelişim göstermiştir. Bilim adamlarının bir önceki dönemde yayınlanan eserlerden yola çıkarak insanlık için yeni gelişimler ortaya koyması ve kendisinden sonra geleceklere de büyük bir bilgi birikimi bırakması bilimin doğasında olan bir durumdur (Siirt Üniversitesi, 2022). Bir toplumun yaşamdaki gelişmişlik düzeyi bilimsel gelişmişlik düzeyiyle paralel bir şekilde ilerlemektedir (Dursun, 2010). Eski tarihlerde bir kitabın ya da bilginin etkinlik boyutu 100 yıllar boyunca devam etmekteyken günümüz teknolojisine bağlı olarak çok kısa sürelerde yayının etkisi görülmektedir. Bu durum eğitim ve öğretim hizmetlerinin daha da hızlı bir şekilde yaygınlaşmasını ve bilgilerden etkilenmesini çok yönlü olarak desteklemektedir (Köroğlu ve Köroğlu, 2016).

Gelişmiş toplumların en büyük etki düzeyleri ekonomik gelişmişliğin yanı sıra bilimsel ve teknolojik gelişmişlikleri ile paralel olarak değerlendirilmektedir. Gelişmişlik değerinin topluma yansımaları bilimsel gelişmişlik değerine bağlı olarak hayatın her alanına yansımaktadır. Bu yüzden ülkeler eğitim müfredatlarında akademik başarının bir karşılığı olarak yapılan araştırmalar ve bu araştırmalardan çıkan sonuçlar çerçevesinde bilimsel etkinliklerin farklı bilim alanlarıyla multi disiplinler ortak çalışmalarla bilime yön vermesi ülke adına önemli sonuçlar doğuracaktır (Biricik, 2020). Ayrıca bir akademik araştırmacının ve araştırmacının ilk basamağı niteliğinde olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin niteliği ve niceliği de daha sonra yapılacak olan büyük araştırmalara temel oluşturmada da etkili olabilmektedir. Hızla ilerleyen teknoloji bilim dünyasında da farklı bir gelişim düzeyini tetiklemektedir. Eğitim sisteminin gelişmişliği, ilgili bilim alanlarında bilim adamlarının yaptıkları yaratıcı ve yenilikçi araştırmalarla daha nitelikli ve geliştirilebilir bir özellik kazandırılmış olacaktır. Özellikle insan kaynakları gücü bakımından da bilim adamları tarafından yetiştirilen araştırmacıların yaptıkları bilimsel çalışmalarda bir ülkenin gelişmişlik düzeyini göstermesi açısından da çok önemli sonuçlar doğuracaktır.

Geçtiğimiz on yıllar boyunca lisans mezunu olmak bireylere ayrıcalıklı bir konum getirebilirken günümüzde bu durumun yerini yüksek lisans ve doktora mezunları almıştır. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencilerinin uzmanlaşmak istedikleri alanlarda aldıkları üst derece eğitimler sonunda kendi araştırmalarını yayınladıkları en üst seviyede ki akademik programlardır (Atilla, 2020). Lisansüstü akademik çalışmaların yapılmasında, ülkelerin ihtiyaçlarına uygun akademik programların yapılması, sistematik olarak geliştirilmesi ve programları gerçekleştirecek öğretim görevlilerinin üst seviyede yetiştirilmesi büyük önem arz etmektedir (Ayhan ve İlhan, 2021). Başka bir anlamda da üniversitelerin

bu eğitim kurumlarından üretilen nitelikli bilgileri ve araştırmalara daha fazla önem göstermesi gerekmektedir (Yavuz, Mirzebeyoğlu ve Kaymakçı, 2018).

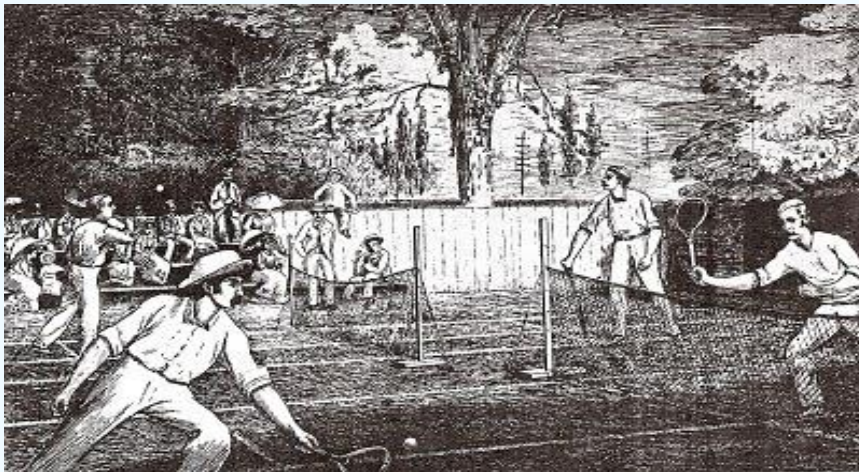
Spor, multi disiplinler alanda birçok bilimi alanını içerisinde bulunduran geniş bir bilim dalıdır. Her spor dalının bilimsel araştırma alanı içerisinde farklı disiplinlerin yer alması sporu bilimsel alan çerçevesinde özel ve nitelikli kılmaktadır (Ramazanoğlu, Karahüseyinoğlu, Demirel, Ramazanoğlu ve Altungül, 2005). Spor alanında gelişimin üst seviyeye çıkması yapılan araştırmaların spor bilim adamları tarafından nitel ve nicel yönden ele alınmasına bağlıdır. Her spor dalının kendi parametresine bağlı olarak araştırma alanları ve araştırılması gereken yönleri farklılık göstermektedir. Spor ve alt branşlarda yapılan tezler diğer yapılacak araştırmalara da alt yapı oluşturmakta ve kaynak olarak kullanılmaktadır (Atasoy ve Kuter, 2005).

Akademik Alan-Yazında Tenis Sporunu

Günümüzde bütün üniversitelerde eğitim programlarında yer alan Tenis spor dalı dünya üzerinde en çok takip edilen sporlardan biridir (Büyükgün, 2020). Sporcu performansı açısından bakılacak olursa Tenis sporcularının fizyolojik olarak hem aerobik hem de anaerobik sistemleri aktif olarak kullanmaları, eğitim-öğretim olarak çok yönlü ve uzun süreli bir zamanı içerisine alacak bir programın olması, yönetimsel olarak ta tenis kulüplerinin buldukları illerde sosyal ve kültürel bir etki değerine sahip olması diğer spor dallarından farklı bir konumda yer almasını sağlamıştır (Arı ve Çolakoğlu, 2021). Bu yüzden de akademik çevrelerce üzerinde araştırma yapılması bir gereken bilim içerisinde yer almış ve alanda birçok nitel ve nicel çalışma yer almaktadır (Akşit, 2012). Özellikle tenis sporunun hem sporcu hem antrenör hem yönetici hem de federasyon bakımından çok yönlü bir yapısından dolayı üzerinde durulması gereken bir araştırma alanıdır (Alaeddinoğlu, 2022).

Tenis Tarihi

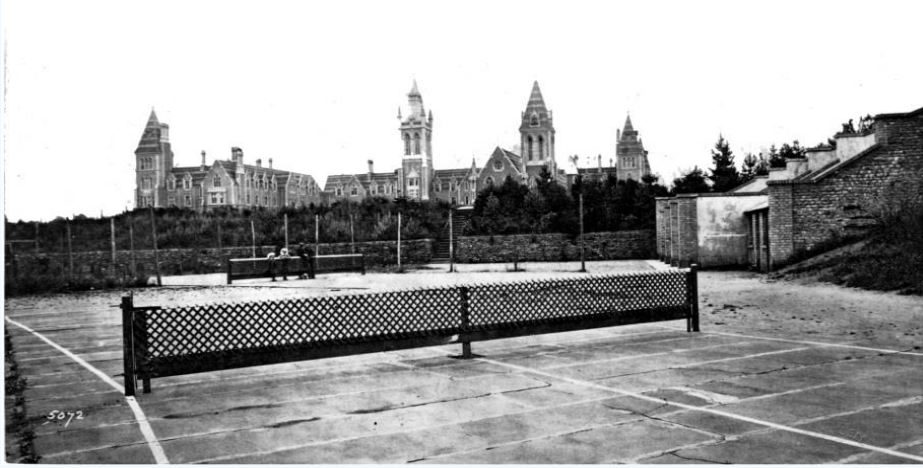
Tarihsel süreçte birçok değişim yaşayan tenis oyunu “kralların oyunu” ismiyle adlandırılmıştır. İlk olarak Çim Tenisi adıyla anılsa da Fransa’dan dünyaya yayılmıştır. Ve İngilizlerin oyunu kurallaştırmasıyla önce İngiltere’de ve Amerika’da oynanarak dünyaya yayılmıştır. Ayrıca İngiliz bir subay tarafından oyun kuralları yazılarak patentini “sphairstike” olarak adlandırmıştır. 1877 yılında Wimbledon’da erkek sporcuların katılımıyla başlayan turnuva günümüzde dünyanın en prestijli organizasyonu haline gelmiştir. Organizasyonun 7. Sezonunda bayanların katılımıyla da daha büyük bir organizasyon haline dönüşmüştür (OnlineTennis, 2023).

Şkile 1. Tenis Oyunu (Tennis-History, 2023)

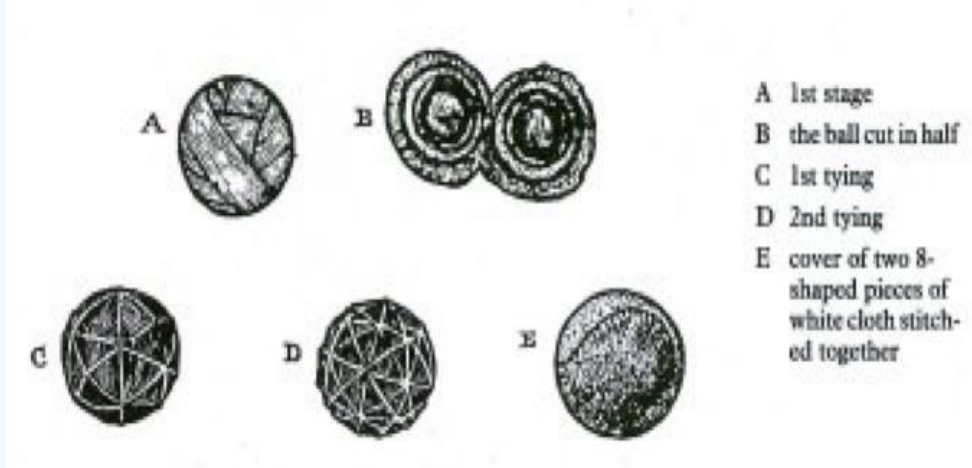
Oyun sahası ilk başlangıçta kum saatine benzeyen bir alanda oynanırken zamanla birçok değişim yaşayan tenis oyunu 200 yıllık bir değişimle bugünkü haline geçiş yapmıştır. Tarihte “Tennez” kavramının ilk anlamı “Almak” fiilinin karşılığı olan “AL” Fransız saraylarından geliştiği bilinmektedir. İlk zaman oyunlarında kullanılan racketler, toplar ve oyun alanı günümüzdekinden bir hayli farklılık göstermekteydi.

Şekil 2. Tenis Oyun Alanı (TrollTennis, 2023)

Şekil 3. Geçmişten Günümüze Tenis Raketleri (mmtcc, 2023; semanticscholar, 2023)

Şekil 4. Geçmişten Günümüze Tenis Topları (onlinetennis, 2023)

Tarihte bilinen en eski tenis kortları, Fransız ve İngiliz saraylarında oynanan Tenis kortlarında oynanmıştır. Bu oyun alanları genellikle sarayların kapalı alanları olduğu için oynayanlar ve izleyenler genellikle soylulardan oluşmaktaydı. Zamanla halk arasında da oynamaya başlamasıyla açık alan oyununa dönüşmüştür. İlk yapılan tenis kortları zemin yapısı ve saha ölçüleri ergonomik bir yapıya sahip olmadığından dolayı oynanması uzun bir süre olsa da oyun günümüzde dünyanın en çok keyifle izlenen oyunu haline gelmiştir. Ancak 19. Yüzyılda modern oyunların başlamasıyla günümüzdeki saha ölçülerine yakın oyun alanlarına dönüşmüştür. Bunun yanı sıra sahanın özelliklerini bütün oyun boyunca koruması için zemin üzerine killi sert zeminler eklenerek oyunun uzun süre bozulmadan oynanmasına fırsat vermiştir (TrollTennis, 2023).

Günümüzde birbirinden farklı yüzeylere sahip zeminler tenis oyununun gelişimine bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Her zemin farklı oyun kalitesine sahiptir. Tenis oyununda en hızlı zeminler olarak adlandırılan Çim Kortta oyuncuların tepkileri ve oyun stilleri diğer kortlara göre çok büyük değişiklik göstermektedir.

Şekil 5. Çim Tenis Kortu (Archello, 2023)

Tenis oyunun en yavaş oynandığı kortlardan biri olan toprak kort turnuvalarında ise oyuncular daha fazla teknik ve güç stratejilerine sahip olmak zorundadırlar. Özellikle atılan servislerin yavaş ve yüksek gelmesi oyuncuların forehand ya da backhand return yapmalarına neden olmaktadır. Ayrıca saha içerisinde daha fazla güç sarf etmelerine neden olmaktadır. Sporcuların bu saha içerisinde harcamış

oldukları enerjiye bağlı olarak daha özel çalışmaları gerekmektedir. Bunun yanı sıra yapılan bilimsel araştırmalara göre en sağlıklı sahalarda toprak kortların olduğu sahalarda olduğunu göstermiştir. Daha az elektriklenme ve serbest kayma hareketiyle sporcularda eklem aralıkları daha fazla hareket etmesine neden olan toprak kortlar hem sporcuların hem de sedanterlerin keyifle oynadıkları sahalarda olarak bilinmektedir (TENÇO-Tenis, 2023).

Şekil 6. Toprak Tenis Kortu (Atp-Tour, 2023)

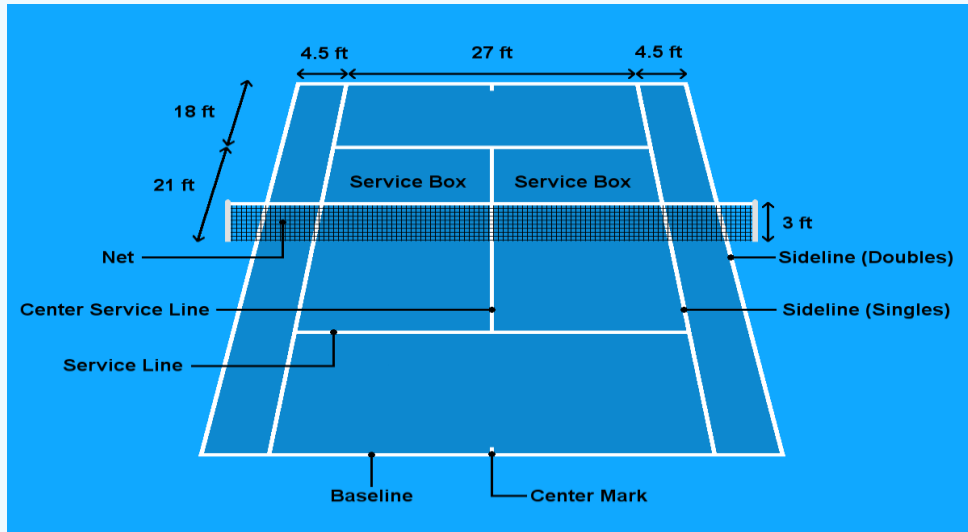
Teknolojinin gelişimine bağlı olarak ortaya çıkan diğer bir kort alanı ise en yaygın kullanılanı ise akrilik kortlar bulunmaktadır. Bakımı kolay olan bu kortlar sporcuların sağlıkları açısından negatif etkilere sahip olsalar bile en yaygın olarak kullanılan saha özelliği taşımaktadır. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak sağlıkla ilgili negatif etkileri yok etmek üzerine birçok bilimsel çalışma bulunmaktadır. Akrilik zeminlerin gelişimi ile ülkenin her bölgesinde hızla kortların yapılması yaygınlaşmıştır. Bu durumda tenis oynayanların sayısı artmasına neden olmuştur. Bu durum spor ergonomisinin gelişimini göstermesi bakımından önemli bir durumu ortaya koymaktadır (Alaeddinoğlu ve Kishalı, 2020; Teniste Ergonomi ve Teknolojinin Tenis Sporunun Gelişimine Etkisi, 2020).

Şekil 7. Akrilik Tenis Kortu (GreenGrass, 2023)

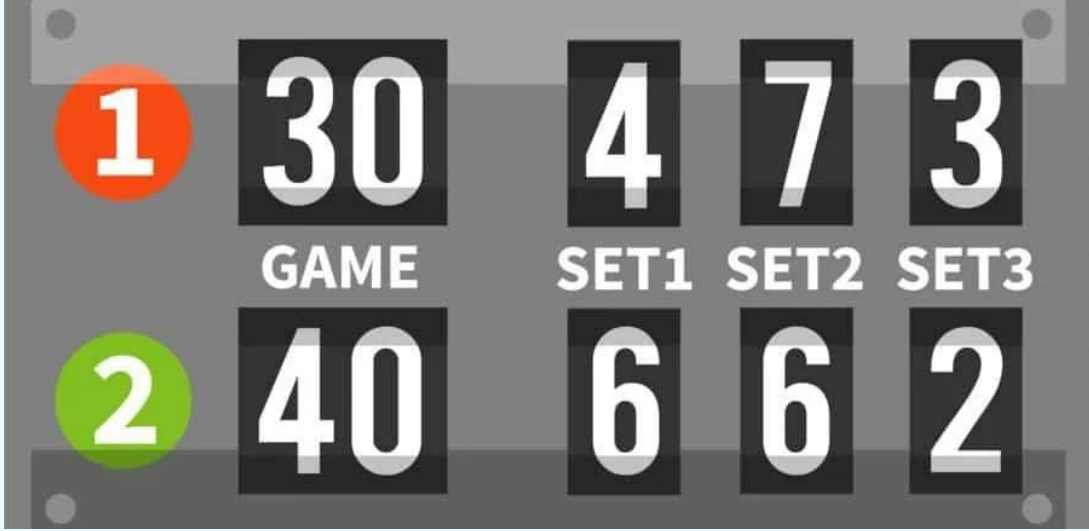
Tenis sporunun 200 yıllık gelişiminde kullanılan bütün malzemeler ve sahaların değişimi kadar oyuncu profilleri de değişim göstermiştir. Raketlerde ve toplarda kullanılan malzemelerde kullanılan malzemelerde değişim göstermiştir. Bu değişim zamanla raket salınımından başlayarak, saliseler içerisinde topun sahada yer değiştirmesine kadar ilermiştir. Yapılan araştırmalar saha içerisinde bir rally'de top 80 salisede yer değiştirmesi mümkün olmuştur. İlk başlangıçta atılan servislerde ve oynanan oyunlarda teknik çıkarımlar günümüzdeki kadar önemli değilken zamanla oyuncuların sağlığı, raketlerde kullanılan alaşım, kordaj tellerindeki nano teknolojik değişim, zemine göre ayakkabıların kullanımı gibi bir çok faktör bilim adamları tarafından araştırılmıştır (Semanticscholar, 2023).

Tenis sporunun yapısal özelliklerine bakacak olursak, tenis dört bileşenli bir oyun denklemini içermektedir. Bu denklemlerin birinci boyutunda fiziksel ve fizyolojik bir durum söz konusudur. İkinci boyutunda öğrenme stratejileri ve stilleri yer almaktadır. 3. Boyutunda kullanılan materyallerin ergonomisi ve kullanım alanları yer almaktadır. Son boyutunda ise saha ölçüleri ve sahada sporcuların göstermiş oldukları tepkiler yer almaktadır (Alaeddinoğlu, 2022). Tenis sporu insan sağlığı üzerinde olumlu etkileri olan multi disiplinler bir spor dalıdır. Oyun içerisinde hem raketin olması hem de topun olması sporun çok yönlü olarak ele alınmasına neden olmuştur. Bilimsel ve sportif yaklaşım açısından sporun 200 yıllık geçmişi olan özel bir konuma getirmektedir. 2 kişi ve 4 kişi ile oynanabilen Tenis sporu, 23,78 m uzunluğunda, 10, 97 m genişliğinde iki eşit sahada oynanan bir oyundur. Tekler müsabakası ise çiftler sahasına göre 1 metre daha dar bir alanda (8,23 metre) oynanan bir oyun özelliği taşımaktadır. Oyuncular sağ taraftan başlayan ilk servis kutusuna servis atarak (6.40 metre) başlamak zorundadırlar.

Şekil 8. Tenis Saha Ölçüleri (Tennis-Uni, 2023)

Tenis oyun sistemi olarak diğer spor dallarından oldukça farklı bir spor dalıdır. Puanlamada oyuncular 15-30-40- Oyun olarak aldıkları puanlarla set içinde oyunları kazanarak 6 oyuna ulaşmaya çalışırlar. Kazanılmış her set için 6 oyun almak gerekmektedir. Üç setlik bir oyunda 3 seti alan, 2 setlik bir oyunda iki seti alan oyuncu oyunu kazanır.

Sekil 9. Tenis Skorbord (Tennis-Predict, 2023)

Ancak bu oyunların kazanılması;

- Rakip sahaya atılan topa rakip topa vurmada, top tek seferden fazla sekerse,
- Rakip oyuncu topa vuramaz ise,
- Rakip oyuncu topa vurmuş olsa bile topu dışarıya atarsa,
- Rakip oyuncu topa vursa bile top fileye takılmış ise ve kendi sahasına geri düşmüş ise,
- Rakip oyuncu topa vurduktan sonra raketi karşı sahayı geçmiş ise,
- Raket ile top iki kere buluşmuş ise oyuncu sayı kaybeder.
- Oyuncuların beraberlik durumlarında seti kazanabilmek 7 sayılı tie-break puanını kazanabilmelerine bağlıdır (Alaeddinoğlu, 2022).

Spor federasyonları ülke spor kulüplerinin bir araya gelerek merkez ve taşra teşkilatlarını kurarak ülkenin her yerinde sporun yayılması için kurulan tüzel kişilikli kuruluşlardır (İmamoğlu, 2011). Aynı zamanda bu federasyonlar faaliyet alanı içerisinde yer alan uluslararası spor federasyonlarına bağlı ortak faaliyetler yürütmek zorundadır. İlgilendikleri spor branşlarında alt yapıyı kurmak, sporun gelişimini sağlamak için sporcuların ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarına katılımlarını desteklemek için teşkil edilmiştir (Erdoğan, 2021). Türkiye’de 39’u Olimpik, 27’si diğer amatör spor dalları olmak üzere 66 spor federasyonu bulunmaktadır. Ülke spor yönetiminin en önemli örgütlenmiş spor yönetimidir. Özellikle uluslararası görev sorumlulukları bakımından ülkenin temsil boyutunda tanınan en önemli spor örgütüdür (Turkay ve Aydın, 2017). Spor federasyonlarından bir diğer beklenen durum ise ilgili spor dalıyla yapılan bilimsel araştırmaların alt tabanlara yayılmasını ve yaygınlaşmasını sağlamaktır. Alanda yapılan bilimsel çalışmaları yönetim alt yönetim kurulları vasıtasıyla takip ederek spor dalına değer katılmasını sağlamaktır (Şafak, 2016).

Bu çalışmanın amacı; Tenis spor dalıyla ilgili yapılan yüksek lisans tezlerinin incelenerek alana katkı sunduğu bilimsel değer ortaya çıkarılmasıdır. Ayrıca tenis spor dalıyla ilgili hem federasyon nezdinde hem de akademik alanda mevcut durumun ortaya koyulması ve genel tespitin yapılarak gelecekte olası bilimsel çalışmalara yol gösterici olması amaçlanmaktadır. Yaptığımız bu akademik çalışmayla bir çerçeve çizerek benzer çalışmalara yol gösterici olması amaçlanmıştır.

Yaptığımız araştırmada tenis spor dalıyla ilgili yapılan tezlerin ayrıntılı analizi yapılarak, hangi enstitüde yapıldığı, yıllara bağlı sayıları, anabilim dalı, danışmanına göre içerik konusu, anabilim dalı gibi birçok parametreyi barındıran bir nitelik araştırması olmuştur. Sonuçları itibariyle bakılacak olursa

diğer uluslararası ve ulusal camiaya yol gösterici bir çalışma ortaya çıkmıştır. Ayrıca bilim çerçevesinde ise gelecekte yapılacak çalışmalara yol gösterici bir nitelik taşımaktadır.

MATERYAL VE METOD

Araştırma Deseni

Bu çalışmanın araştırma modeli belge (doküman) incelemesi ile veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Bu ve benzeri araştırma modellerinde görüşme ve gözlem yapmanın imkanı olmayan durumlarda araştırması yapılan belge, olaylar ve olgular hakkında yazılı içeren bilgiler mevcut arşivlerden yararlanılarak gerçek durumun analiz edilmesi söz konusudur. Doküman içerik analizi ve inceleme tekniği ile yapılan bu çalışmamız farklı bileşenler irdelenerek ve bilimsel olarak analiz edilmesiyle ortaya çıkan Bibliyometrik araştırma şeklinde adlandırılmaktadır. Bibliyometrik araştırma yöntemi ile de Tenis Spor dalı üzerine yapılan bilimsel çalışmaların analizi yapılarak etkililiğinin ölçülmesi sağlanmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmaya konu olan veriler birincil kaynak olarak Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) YÖKTEZ web sitesinde yayınlanan Türkiye’de yapılan Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri tarafından hazırlanan tez künyeleri ve özet bölümlerinden araştırılmıştır. İçerik analizi yapılırken veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada okuyucuların anlayabileceği bir biçimde yorumlamayı amaçlamıştır. Araştırmanın yöntemi olarak Tenis spor dalıyla ilgili yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin içerik analizleri yapılmıştır. Araştırmaya konu olan çalışmamız 2002-2022 yılları arasında yapılan tez çalışmaları birçok parametreyle nitel bir şekilde değerlendirilerek analiz edilmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur. Bu çalışmada alınan veriler Ulusal YÖK Tez sistemi üzerinden yayınlanmış tezler Tenis anahtar kelimesi kullanılarak araştırma yapılmıştır. Araştırmada tezlerin; Eğitim Durumu, Enstitü, Tezlerin yazılma dili, danışman unvanı, içerik konusu, üniversitelere göre dağılımı, anabilim dalları, konularına göre, alt bilim dallarına göre ve 10 farklı spor dalının benzer çalışmaları örneklerle analiz edilmiştir. Araştırmada yüksek lisans ve doktora tezi olarak toplam 156 makale bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan verilerin analizi SPSS 22.00 programıyla yapılmıştır. Araştırmada 2022 yılında sadece 4 adet doktora tezi yayınlanmıştır. Ayrıca 2023 yılında YÖKTEZ web sitesinde hiçbir yayın içeriği izinli olarak yayınlanmadığı için istatistiklere eklenmemiştir.

BULGULAR

Araştırmaların 2012-2021 yılları arasında yapılmış lisansüstü ve doktora tezleri incelenerek araştırmanın bulguları değerlendirilerek elde edilen bütün değerler aşağıda sunulmuştur. Araştırmaya konu olan tezlerin detaylı analizleri YÖK-TEZ verilerine bağlı olarak ele alınmıştır. 2022 yılında yazılan iki doktora tezi araştırmaya dâhil edilmemiştir.

Tablo 1. 2002-2021 Yılları Arasında Yapılan Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerinin Sayısal Değerleri

Durum Değişkenleri	Tezin Durumu	f	%
Eğitim Durumu	Yüksek Lisans	136	87,2
	Doktora	20	12,8
	Toplam	156	100

Tablo 1'e göre Tenis başlığıyla yazılan lisansüstü tezlerin %87,2'i ve 136 adet yüksek lisans tezlerinden oluşmaktadır. Bunun yanı sıra doktora tezleri ise %12,8 ile 20 adet tez üretilmiştir. Her iki akademik tezin toplam sayısı 156 adettir.

Tablo 2. 2002-2021 Yılları Arasında Yapılan Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerinin Enstitülere Göre Dağılımı

Tez Türü	Enstitü	f	%
Yüksek Lisans	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	99	73,9
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	17	12,7
	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	14	10,5
	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	6	3,7
	Toplam	134	100
Doktora	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	16	80
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	1	5
	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	1	5
	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	1	5
	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Enstitüsü	1	5
Toplam		20	100

Yapılan yüksek lisans tezlerin enstitülere dağılımına bakılacak olursa Sağlık Bilimleri Enstitüsü tezleri bütün tezlerin genel toplamında 99 tez ile %73,9 seviyesinde olarak en çok yayın yapılan enstitü konumundadır. Sosyal Bilimlerde yapılan tezlerin sayısı %12,7, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde ise %9,7, Lisans Üstü Eğitim Bilimleri adıyla yayınlanan tezler ise 3,7 oranındadır. Bunun yanı sıra yapılan doktora tezlerine bakılacak olursa yine Sağlık Bilimleri enstitüsü sayısal olarak ön plana çıkmaktadır. Yapılmış 18 tezin 15'i, % 83,3'ü Sağlık Bilimleri alanında yapılmıştır. Diğer bütün enstitülerde yayınlanan tezler 1'er tez yayınlanmıştır.

Tablo 3. 2002-2021 Yılları Arasında Yapılan Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerinin Yazılma Durumu

Tez Türü	Yazım Dili	f	%
Yüksek Lisans	Türkçe	130	95,6
	İngilizce	6	4,4
	Toplam	136	100
Doktora	Türkçe	19	95
	İngilizce	1	5
	Toplam	20	100

Tablo 3'e göre 2002-2022 yılları arasında yapılan yüksek lisans tezlerinin %95,6'i Türkçe dilinde yayınlanmıştır. Yüksek Lisans tezlerinden sadece 6 adet tez İngilizce dilinde yayınlanmıştır. Doktora tezlerinde Türkçe dilinde yayınlanan tez sayısı 19 tez ile %95 oranındadır. İngilizce dilinde yayınlanan sadece 1 tez bulunmaktadır.

Tablo 4. 2002-2021 Yılları Arasında Yapılan Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerinin Danışmanlarına Göre Durumu

Tez Türü	Danışman Unvanı	f	%
Yüksek Lisans	Prof. Dr.	34	25
	Doç. Dr.	46	33,8
	Dr. Öğr. Üyesi.	56	41,2
	Toplam	136	100
Doktora	Prof. Dr.	12	60
	Doç. Dr.	5	25
	Dr. Öğr. Üyesi.	3	15
	Toplam	20	100

Tablo 4'e göre yapılan yüksek lisans tezlerinde danışmanlık görevi üstlenen hocaların durumuna göre %25 ile Profesörlerden oluşurken, Doçent danışmanların sayısı % 33,8 ile 46 hocadan

oluşmaktadır. Bunun yanı sıra yapılan tezlerde en yüksek orana sahip değer Doktor Öğretim görevlileri tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu oran % 41,2 oranındadır. Doktor öğretim görevlileri araştırma alanı içerisinde tenis spor dalına daha fazla önem verdiği söylenilir.

Tablo 5. 2002-2021 Yılları Arasında Yapılan Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerinin İçerik Konuları ve Sayısal Durumu

Tez Türü	Tez Konusu	f	%
Yüksek Lisans	Spor	86	63,3
	Sosyoloji	2	1,5
	Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	32	23,5
	Psikoloji	3	2,2
	Bankacılık ve Kamu Yönetimi	3	2,2
	Eğitim ve Öğretim	5	3,7
	Antrenman ve Spor Hareket	1	0,7
	Fizyoloji ve Anatomi	4	2,9
	Toplam	136	100
	Doktora	Spor	16
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon		4	20
Toplam		20	100

Tablo 5'e göre yapılan 136 tezin Spor konusunda 86 tez ile %63,3 oranındadır. İkinci sırada ise Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon içerik konusuyla 32 tez yazılmıştır. Bunun oranı %23,5'dur. Bunun yanı sıra üçüncü sırada yer alan Eğitim-Öğretim içerik konusunda yapılan tezlerin oranı ise %3,7 (5 tez)'dir. Ancak yapılan doktora tezlerinde ise içerik konuları daha dar bir alanda iki başlıkta toplanmıştır. Tezler 16 tez ile spor içeriğinde yazılmışken, 4'ü ise Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon alanlarında yazılmıştır.

Tablo 6. Yıllara Göre (2002-2021) Doktora ve Yüksek Lisans Tezlerinin Sayısal Durumu

Yıllar	Y. Lisans	Doktora	Toplam
2002	1		1
2003			
2004	1		1
2005			
2006	1		1
2007	1		1
2008	2		2
2009	1	1	2
2010	6	2	8
2011	5	2	7
2012		1	1
2013	6	2	8
2014	10		10
2015	7	1	8
2016	14	1	15
2017	13	1	14
2018	19	1	20
2019	24	2	26
2020	11	2	13
2021	12	2	14
2022	2	2	
Toplam	136	20	156

Tablo 6 incelendiği zaman yıllara göre her yıl bir tane yayınlanmıştır. Ancak 2003 ve 2005 yıllarında hiçbir tez yazılmamıştır. Ayrıca yazılan tezlerin sayısında ve niteliğinde göle görülebilen en büyük artış 2010 ve sonrasında gerçekleştirilmiştir. Lisansüstü tezlerin en fazla artış gösterdiği dönem sırasıyla 2019, 2018 ve 2016 yılları olmuştur. Araştırmanın başlangıç yılı 2002 ve takip eden 5 yıl boyunca Tenis ile ilgili sadece yüksek lisans tezleri yazılmışken herhangi bir doktora tezi yazılmamıştır. 2010 yılından

sonra her yıl düzenli artış gösteren yüksek lisans tezlerinin aksine doktora tezleri sayısal anlamda 1'er tez bazen de 2'şer tez yayınlanmıştır. 2022 yılında ise 2 yüksek lisans 2 doktora tezi yazılmıştır. Araştırmaya konu olan değerlendirmemiz sonucunda 2002 - 2022 yılları arasında toplamda 156 akademik tez yazılmıştır.

Tablo 7. Yüksek Lisans Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	f	%	Üniversiteler	F	%
Selçuk Üniversitesi	10	7,4	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	1	0,7
Süleyman Demirel Üniversitesi	9	6,6	Dumlupınar Üniversitesi	1	0,7
Bahçeşehir Üniversitesi	8	5,9	Ortaoğlu Teknik Üniversitesi	1	0,7
Hacettepe Üniversitesi	8	5,9	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	1	0,7
Sakarya Üniversitesi	7	5,2	Ege Üniversitesi	1	0,7
İstanbul Gelişim Üniversitesi	6	4,4	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	0,7
Akdeniz Üniversitesi	4	2,9	Atatürk Üniversitesi	1	0,7
Marmara Üniversitesi	4	2,9	Uludağ Üniversitesi	1	0,7
Yeditepe Üniversitesi	4	2,9	Harran Üniversitesi	1	0,7
Ankara Üniversitesi	4	2,9	İstanbul Bilgi Üniversitesi	1	0,7
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	3	2,2	Afyon Koca Tepe Üniversitesi	1	0,7
İnönü Üniversitesi	3	2,2	İstanbul Okan Üniversitesi	1	0,7
Haliç Üniversitesi	3	2,2	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	0,7
Kırıkkale Üniversitesi	3	2,2	Amasya Üniversitesi	1	0,7
Gaziantep Üniversitesi	3	2,2	Mersin Üniversitesi	1	0,7
Erciyes Üniversitesi	3	2,2	Balıkesir Üniversitesi	1	0,7
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	2,2	İstanbul Medipol Üniversitesi	1	0,7
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3	1,5	Hatay M. Kemal Üniversitesi	1	0,7
Karadeniz Teknik Üniversitesi	2	1,5	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	0,7
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	2	1,5	Pamukkale Üniversitesi	1	0,7
Gazi Üniversitesi	2	1,5	Iğdır Üniversitesi	1	0,7
Fırat Üniversitesi	2	1,5	Çukurova Üniversitesi	1	0,7
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	2	1,5	Gedik Üniversitesi	1	0,7
Anadolu Üniversitesi	2	1,5	Başkent Üniversitesi	1	0,7
Üsküdar Üniversitesi	2	1,5	Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	1	0,7
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	2	1,5	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	1	0,7
Bartın Üniversitesi	2	1,5	Kocaeli Üniversitesi	1	0,7
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	2	1,5	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	1	0,7
			Toplam	136	100

Tablo 7'ye göre Tenis başlığıyla yayınlanan yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre dağılımında Konya Selçuk Üniversitesinin başı çektiği görülmektedir. Yapılan tezlerin %7,4 seviyesiyle en fazla tezin yazıldığı üniversitede tezlerin danışmanları da incelendiği zaman çoğunluğu profesör düzeyindedir. Bunun yanı sıra tezlerin yazıldığı üniversiteler sırasıyla Süleyman Demirel Üniversitesi %6,6, Bahçeşehir Üniversitesi %5,9, yine Hacettepe Üniversitesi %5,9, Sakarya Üniversitesi %5,2 yer almaktadır. Ayrıca tablo 7'de gösterildiği gibi hemen hemen ülkemizdeki hemen hemen bütün üniversitelerde Tenis ile ilgili en az bir yüksek lisans tezi yazılmıştır. Toplamda 57 farklı üniversitede bir yüksek lisans tezi yazılmıştır. Ayrıca bilim dünyasına giriş olan yüksek lisans derecesinin akademik olarak doktora bu denli kendini göstermediği söylenebilir. Bunun sebebi olarak Tenis spor dalında elde edilen temel verilerin kolay yorumlanabilmesinden kaynakladığı ve sonuçlarının araştırmacılara objektif sonuçlar vermesinden ileri gelmektedir.

Tablo 8. Doktora Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	f	%
Marmara Üniversitesi	4	20
İstanbul Üniversitesi	2	10
Dumlupınar Üniversitesi	2	10
Ege Üniversitesi	2	10
Dicle Üniversitesi	1	5

Gazi Üniversitesi	1	5
Hacettepe Üniversitesi	1	5
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	5
Selçuk Üniversitesi	1	5
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	5
Erciyes Üniversitesi	1	5
İnönü Üniversitesi	1	5
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	1	5
Anadolu Üniversitesi	1	5
Toplam	20	100

Tablo 8'e göre Tenisle ilgili yapılan doktora tezleri bakımından Marmara Üniversitesi %20 ile ilk sırayı alırken, üniversiteyi sırasıyla İstanbul Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi ve Ege Üniversitesi aynı tez sayısı ile %10 ile takip etmektedir. Toplamda 14 üniversitede tenis spor dalıyla ilgili araştırma yazılmıştır. Listeye göre ülkenin en iyi üniversiteleri arasında yer aldığı bu listede 20 yıllık süreçte toplamda 20 tez yazılmıştır. Bu da yıl başına ortalama 2 tez yazıldığı görülmektedir.

Tablo 9. Yüksek Lisans Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalları	f	%
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı	46	33,8
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı	17	12,5
Antrenörlük Eğitimi Ana Bilim Dalı	12	8,8
Spor Bilimleri Anabilim Dalı	11	8,1
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı	7	5,2
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı	7	5,2
Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı	6	4,4
Hareket ve Antrenman Bilimleri Ana Bilim Dalı	6	3,4
Rekreasyon Ana Bilim Dalı	4	2,9
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Ana Bilim Dalı	3	2,2
Spor Fizyoterapistliği Ana Bilim Dalı	2	1,5
Protez-Ortez-Biyomekanik Ana Bilim Dalı	2	1,5
Anatomi Ana Bilim Dalı	2	1,5
Fizyoloji (Veterinerlik) Ana Bilim Dalı	2	1,5
Pazarlama İletişim Ana Bilim Dalı	1	0,7
Spor Sağlık Bilimleri Ana Bilim Dalı	1	0,7
Kayropratik Bilim Dalı	1	0,7
Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı	1	0,7
Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı	1	0,7
İş ve Uğraşı Tedavisi Ana Bilim Dalı	1	0,7
İşletme Anabilim Dalı	1	0,7
Sosyoloji Ana Bilim Dalı	1	0,7
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalı	1	0,7
Toplam	136	100

Tablo 9'a göre Tenisle ilgili yapılan Yüksek Lisans tezlerinin Anabilim Dallarına göre en yüksek yoğunluk Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı %33,8 ile yapılan tezlerin en büyük paya sahiptir. Ardından yapılan tezlere göre Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Ana Bilim Dalında %12,5, Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı ise %8,8 oranına sahiptir. Ayrıca Yök-Tez sayfasında birbirine benzeyen farklı Anabilim Dalı gibi görünen birçok anabilim dalı mevcuttur. Yukarıdaki listeden de görüleceği üzere Spor Bilimleri, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi gibi isimleri farklı olan birçok anabilim dalının aynı başlıklarda toplanırsa sıralama yine Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yönünde ağırlık kazanacaktır. Ayrıca listede Protez-Ortez Biyomekanik Ana Bilim Dalı, Kayropratik gibi daha önce uygulama alanı olmayan anabilim dallarında da yüksek lisans tezleri sunulmuştur.

Tablo 10. Yüksek Lisans Tezlerinin Anabilim Dalları ve Ana Temalarına Göre Dağılımı

Anabilim dalları ve Alt Başlık Konularına Göre Yüksek Lisans Tezleri	Anabilim Dalları ve Ana Temalarına Göre Dağılımı										
	Hareket Analizi ve Antrenman	Eğitim Öğretim	Bankacılık ve Ekonomi	Anatomi ve Fizyoloji	Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	Sosyoloji	Branş Karşılaştırması	Spor Yönetimi	Rekreasyon	Psikoloji	Toplam
Beden Eğitimi ve Spor	16			9		2	2		2	14	45
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ABD	1			1	26						28
Antrenörlük Eğitimi	9			2						3	14
Spor Sağlık Bilimleri Ana Bilim Dalı	2	2		4	4		1			1	14
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	3	1				1				3	8
Spor Yöneticiliği								4			4
Hareket ve Antrenman Bilimi	9			3							12
Pazarlama İletişim Ana Bilim Dalı			3					1		1	5
Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı							2			1	3
Sosyoloji Ana Bilim Dalı						2				1	3
Toplam	40	3	3	19	30	5	5	5	2	24	136

Tablo 10'a göre Tenisle ilgili yapılan Yüksek Lisans tezlerinin anabilim dallarının alt başlıklarında Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalının Hareket Analizi ve Antrenman, Anatomi ve Fizyoloji, Sosyoloji, Branş Karşılaştırması ve Rekreasyon ana tema başlıkların toplam 45 tez yayınlanmıştır. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Hareket Analizi ve Antrenman, Anatomi ve Fizyoloji ana tema başlıklarında 28 tez yazılmıştır. Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı Hareket Analizi ve Antrenman, Anatomi ve Fizyoloji ana tema başlıklarında ise 14 tez yazılmıştır. Spor Sağlık Bilimleri Anabilim Dalında ise Hareket Analizi ve Antrenman, Eğitim Öğretim, Anatomi ve Fizyoloji, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Branşların Karşılaştırılması ve Psikoloji ana tema başlıklarında ise 14 yüksek lisans araştırması yapılmıştır. Bunun yanı sıra Hareket ve Antrenman Anabilim Dalında ise Hareket analizi ve Antrenman, Anatomi ve Fizyoloji ana tema başlıklarında ise 12 yüksek lisans tezi yazılmıştır. Sporun multi-disipliner yapısı göz önüne alındığı zaman birbirine bağlı birçok bilim dalı bulunmaktadır. Gerek Anabilim dalları açısından gerekse enstitüler açısından benzer içeriklere sahip ve farklı isimlerle bilim dalları alt kategorilerde birleştirilmesi gerekirken ayrı ayrı isimlerle yazılmıştır.

Tablo 11. Doktora Tezlerinin Anabilim Dalları ve Ana Temalarına Göre Dağılımı

Anabilim Dalları ve Alt Başlık Konularına Göre Yüksek Lisans Tezleri	Anabilim Dalları ve Ana Temalarına Göre Dağılımı										
	Hareket Analizi ve Antrenman	Eğitim Öğretim	Bankacılık ve Ekonomi	Anatomi ve Fizyoloji	Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	Sosyoloji	Branş Karşılaştırması	Spor Yönetimi	Rekreasyon	Psikoloji	Toplam
Beden Eğitimi ve Spor	2			1						3	6
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon A.B.D	1				4						5
Antrenörlük Eğitimi	1	1									2

Spor Sağlık Bilimleri Ana Bilim Dalı											1
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	1	2									3
Spor Yöneticiliği											0
Hareket ve Antrenman Bilimi	3			1							4
Pazarlama İletişim Ana Bilim Dalı											0
Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı											0
Sosyoloji Ana Bilim Dalı											0
Toplam	6	3	0	3	3	0	0	0	0	3	20

Tablo 11'e göre Tenis spor dalında yazılan doktora tezlerinin Anabilim dalları ve ana temaya göre dağılımları gösterilmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Hareket Analizi ve Antrenman, Anatomi ve Fizyoloji ve Psikoloji ana temaları üzerine 6 araştırma yapılmıştır. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Hareket ve Antrenman anabilim dallarında ise sırasıyla 5 doktora araştırması, Hareket ve Antrenman Bilimi başlığında ise 4 tez araştırması yapılmıştır. Yazılan toplam 20 tez arasında Spor Yöneticiliği, Pazarlama ve İletişim, Klinik Psikoloji ve Sosyoloji Ana Bilim Dallarında ise herhangi bir tez çalışması yürütülmemiştir.

Tablo 12. 2002-2022 Farklı Spor Dalları ve Yapılan Doktora Yüksek Lisans Tez Çalışmaları

Spor Dalları	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Futbol	885	161	1046
Basketbol	277	33	310
Voleybol	169	20	189
Yüzme	175	27	202
Tenis	132	19	151
Güreş	111	26	137
Badminton	47	7	54
Masa Tenisi	20	5	25
Jimnastik	10	1	11
Toplam	664	299	2125

Tablo 12'ye göre birbirinden farklı spor branşlarında yapılan tezlerin genel değerlendirilmesi ve sayıları belirtilmiştir. Spor dalları ve araştırmaları nezdinde en büyük pay hem yüksek lisans hem de doktora tezi araştırması konusunda 1046 teze Futbol spor dalı yüksek miktarda orana sahip olarak birinci sırada gelmektedir. Basketbol spor branşı toplamda 310 tez araştırmasıyla ikinci sırada gelmektedir. Voleybol spor dalında ise 189 tez ile üçüncü sırada yer almıştır. Yüzme spor dalında ise 202 araştırma teziyle dördüncü sırada yer almaktadır. Tablodaki spor dallarına göre Tenis spor dalı beşinci sırada yer almaktadır. Ayrıca Olimpik başarıların en yoğun olduğu spor dalları arasında olduğu Halter spor dalında hiçbir araştırma yapılmamıştır. Diğer bir dikkat çekici konu ise Güreş gibi ülkemizde olimpiyatlarda en çok altın madalya alınan Güreş Spor Dalında ise diğer spor dallarına göre çok küçük miktarlarda kalmaktadır.

Yukarıda tablolara göre Tenis spor dalında yapılan yüksek lisans hem de doktora tezlerin büyük çoğunluğu spor anabilim dalında yapılmış olup ana temalara göre ise antrenman ve hareket başlıklarında yapıldığı görülmektedir. Ayrıca diğer bir araştırma alanı ise Fizyoterapi ve Rehabilitasyon alanlarında yapıldığı görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Tenis çalışmaları üzerine yaptığımız bu araştırmada, Tenis ana temasıyla yazılan tezlerin hangi alanda yoğunlaştığı, tezlerin hangi üniversitelerde ve anabilim dallarında yoğunlaştığını göstermeyi amaçlamaktadır. Özellikle araştırmayı yapan araştırmacıların hangi konulara ağırlık verdiklerini alanda araştırma yapacak diğer bilim adamlarına yol gösterici olmasını sağlayacak

bir araştırma olacaktır. Araştırma verilerini Yüksek Öğretim Kurulu YÖK Tez sayfasından alınan veriler kullanılmıştır. Bu veriler açık erişimde olan veya erişime kapalı Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinden alınan verilere göre şekillenmiştir. 2002 - 2022 yılları arasında yapılan bütün tezlerin detaylı incelenmesi yapılmıştır. Araştırmada birçok parametreye göre inceleme imkânımız olmuştur. Araştırmaya konu olan tezlerin âdeti 156'tür. Bu tezlerin 136 tanesi yüksek lisans, 20'i doktora tez çalışmasıdır. Yüksek Lisans tezlerinin enstitülere göre en çok araştırma yapılan enstitü; 99 tez araştırmasının Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 17'si Sosyal Bilimler Enstitüsünde, 13'ü Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, 5'i Lisans Üstü Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yapılmıştır. Doktora tez çalışmalarında ise yazılan tezlerin büyük bir çoğunluğu 15 tez ile Sağlık Bilimleri Enstitüsünde, 1'er teze diğer enstitüler gelmektedir. Toplamda 156 tez yazılmıştır.

Sporun doğasında var olan multidisipliner yapısından kaynaklı olarak farklı alanlarda araştırma çalışmaları yapılabilmektedir. Özellikle akademik hayatın başlangıç aşaması ve bilimde uzmanlık anlamına gelen araştırmalarda araştırma konuları üzerine yapılan çalışmalar bilimsel yığılma için çok büyük önem taşımaktadır. Spor biliminin en temel yaklaşımı genellikle "Antrenman Bilimi", "Eğitim-Öğrenme", "Sağlık" gibi uygulamalı bilimlerin teorik olarak aktarılmasıyla ilgilenmektedir. Bir araştırmacının reel sonuçlara ulaşabilmesi uygulamalı alanlarda 6-8 hafta arasında süren bir süreçten sonra elde edilen verilere göre bir araştırma tezi yazılabilmektedir. Bu yöntemle değerlendirme aşamalarının teorik olarak yorumlanması ya istatistikî programlar ile ya da nicel olarak tanımlanmasıyla ortaya çıkan sonuçların değerlendirilmesi tezin araştırma sonuçlarını ele verecektir.

YÖK TEZ sayfasından da görüleceği üzere birçok tez çalışması bulunmaktadır. Tenis haricinde yukarıda da belirtildiği gibi birçok spor dalında benzer çalışmalar yapılmaktadır. Bazı araştırmacılar Bibliyometrik bir araştırma yaparken birçok araştırmacı da verilerin nitelik ve nicelik olarak bütün yönleriyle değerlendirmeye almışlardır.

Benzer şekilde Büyükgün (2020) yaptığı araştırmada 1990 - 2018 yılları arasında tenis ile ilgili yapılan tezleri incelemiş, YÖK arşivinden inceleme ve değerlendirme yapmıştır. Bu araştırmaya göre 18 yıllık dönemde 106'sı yüksek lisans, 21'i doktora olmak üzere toplamda 127 çalışmaya rastlamıştır. Araştırmayı 17 farklı ana temada toplamış, 25 alt temada değerlendirmiştir. Tenis spor dalının çok yönlü yapısından dolayı birçok araştırma alanıyla ilgili olduğunu ve yapılan tezlerinde bu yönden farklılık gösterdiğini belirtmiştir (Büyükgün, 2020).

Atilla (2020) Basketbol ile ilgili yaptığı araştırmada 1985 - 2018 yılları arasında yapılan bütün tezleri araştırmasında incelemiştir. Yapılan tezlerin sayısını 254 Yüksek Lisans, 50 Doktora Tezi toplamda 304 olarak belirlemiştir (Atilla, 2020).

Yine benzer şekilde İlkım ve İlbak (2020) yılında yaptıkları bir başka araştırmada Bedensel engelli bireylere yönelik yapılan tezleri araştırmış ve alandaki araştırmaları değerlendirmiştir. 19 yüksek lisans tezi, 3 doktora tezinin bulunduğunu belirtmiştir. Araştırmanın bulgularına göre Bedensel Engelliler ile ilgili yapılan araştırmaların eksik olduğu ve alanda daha çok araştırma yapılmasını önermiştir (İlkım & İlbak, 2020).

Sporun dışında benzer araştırmalarda yapılabilmekte uluslararası bilimsel alanda hangi aşamada olduğunu göstermesi açısından önemli sonuçların değerlendirildiği araştırmalarda mevcuttur. Şakar ve Cerit'in (2013) yaptığı araştırmada Uluslararası yüksek geçerliliği olan Web of Science'te yayınlanan akademik araştırmaları incelemiş ve Pazarlama alanında yapılan araştırmaların detaylı incelenmesi yapılmıştır. Araştırmada Türkiye adresli yayınlara bakılarak araştırmacılara yol gösterilmesi amaçlanmıştır (Şakar & Cerit, 2013). Saltık (2020) yaptığı araştırmada YÖK Tez'de yayınlanan Turist Rehberliği alanında yapılan tezlere bakılarak bir

değerlendirme yapmıştır. 1989 - 2018 yılları arasında 28 farklı üniversitede tez yazılmıştır. Araştırmaların büyük çoğunluğu nicel araştırmayı içerirken ağırlıklı olarak ta anket uygulamalarıyla araştırmayı yönlendirdiklerini bulmuşlardır.

KAYNAKLAR

- Akşit, T. (2012). Tenis Fizyolojisi ve Performans. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 81-91.
- Alaeddinoğlu, V. (2022). Investigating Tennis Education In Terms Of Two Different Training Techniques For University Students In Turkey. *Synesis*, 14(2), 105-118.
- Alaeddinoğlu, V. (2022). Tenis İleri Seviye Sporcu ve Antrenörler İçin Yaratıcı Oyunlar (Cilt 1). Erzurum: *Atatürk Üniversitesi Yayınevi*.
- Alaeddinoğlu, V., & Kışalı, N. (2020). Teniste Ergonomi ve Teknolojinin Tenis Sporunun Gelişimine Etkisi. Y. Öntürk içinde, *Spor Bilimlerinde Güncel Araştırmalar* (s. 47-79). İzmir: *Duvar Yayınları*.
- Archello (2023). <https://archello.com/project/wimbledon-centre-court> adresinden 24 nisan 2023 tarihinde alındı
- Arı, Y., & Çolakoğlu, F. (2021). Tenis Oyuncularında Temel Egzersizleri Tenis Performansını Etkiler Mi? *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 40-54.
- Atasoy, B., & Kuter, F. Ö. (2005). Küreselleşme ve Spor. *Journal of Uludag University Faculty of Education*, 18(1), 11-22.
- Atilla, A. (2020). 1985-2018 Yılları Arası Türkiye’de Basketbol Branşında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *International Sport Science Student Studies*, 2(1), 60-71.
- Atp-Tour (2023). <https://www.atptour.com/en/tournaments/madrid/1536/overview> adresinden 22 nisan 2023 tarihinde alındı
- Ayhan, B., & İlhan, E. L. (2021). Türkiye’de Spor Bilimi Alanında Bedensel Engelli Bireylere Yönelik Yapılan Makalelerin İçerik Analizi (2015-2020). *International Journal of Contemporary Educational Studies* (IntJCES), 7(2), 672-686.
- Biricik, Y. S. (2020). Türkiye’de Spor Yönetimi Disiplininde Yapılmış Olan Tezlerin İçerik Analizi. *Sosyal Bilimler Ekeç Akademi Dergisi*, 24(81), 523-538.
- Büyükgün, A. (2020). 1990-2018 Yılları Arası Türkiye’de Tenis Branşında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(1), 20-29.
- Dursun, Ç. (2010). *Dünya Bilim İletişiminin Gelişimi ve Farklı Yaklaşımlar: Toplum İçin Bilimden Toplumda Bilime*. Kurgu, 23(1), 1-31.
- Erdoğan, G. (2021). Türk Spor Yönetiminde Özerlik Olgusu: Spor Federasyonları. *International Journal of Physical Education Sport and Technologies*, 39-51.
- Gabbett, T. J., Jenkins, D. G., & Abernethy, B. (2016). Physical demands of professional men's tennis: Determination of serve and rally demands by individual match, set, and game. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 30(4), 996-1003.
- GreenGrass (2023). <https://www.greengrass.com.tr/Akrilik-Tenis-Kort-Yapimi.html> adresinden 20 nisan 2023 tarihinde alındı
- Ilkım, M., & İlbak, İ. (2020). Türkiye’de Spor Bilimi Alanında 2010-2019 Yılları Arasında Yapılan Bedensel Engelli Bireylere Yönelik Tez Çalışmalarının İçerik Analizi. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 29-43.
- İmamoğlu, A. F. (2011). Türkiye’de Sporun Yönetimsel Yapısı İçinde Spor Federasyonları. *Gazi Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 16(2), 3-10.
- Kovacs, M. S., Cline, C., & Manders, R. (2006). The effects of a tennis specific conditioning program on the serve velocity of an elite junior tennis player. *Journal of Exercise Physiology-online*, 9(4), 23-29.
- Koroğlu, C. Z., & Koroğlu, M. A. (2016). Bilim Kavramının Gelişimi ve Günümüz Sosyal Bilimleri Üzerine. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (25), 1-15.
- Mmtcc (2023). <https://www.mmtcc.org/tennis-rackets.html> adresinden 24 nisan 2023 tarihinde alındı
- Onlinetennis (2023). <https://www.onlinetennisinstruction.com/tennishistory/> adresinden 21 nisan 2023 tarihinde alındı
- OnlineTennis (2023). <https://www.onlinetennisinstruction.com/tennishistory/> adresinden 25 nisan 2023 tarihinde alındı
- Playo (2023). <https://blog.playo.co/all-you-need-to-know-about-tennis-court-dimensions/> 22 nisan 2023 tarihinde adresinden alındı

- Ramazanoğlu, F., Karahüseyinoğlu, M., Demirel, E. T., Ramazanoğlu, M. O., & Altungül, O. (2005). Sporun Toplumsal Boyutlarının Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 153-157.
- Ranchordas, M. K., Dawson, J. T., & Russell, M. (2017). Nutrition and hydration status of tennis players during a 5-day tournament. *International Journal of Sport Nutrition and Exercise Metabolism*, 27(5), 442-450.
- semanticscholar(2023).<https://pdfs.semanticscholar.org/74e3/35aaba8aa30a88619a7cc9a5cfe27c659cb3.pdf> adresinden 24 nisan 2023 tarihinde alındı
- Siirt Üniversitesi (2022). <https://www.siirt.edu.tr/dosya/personel/bilim-tarihine-giris-2-siirt-2017330153315437.pdf> adresinden 20 nisan 2023 tarihinde alındı
- Şafak, T. (2016). Spor Federasyonlarının Türk İdari Teşkilatındaki Yeri. *Terazi Hukuk Dergisi*, 11(124), 107-116.
- Şakar, G. D., & Cerit, A. G. (2013). Uluslararası Alan İndekslerinde Türkiye Pazarlama Yazını: Bibliyometrik Analizler ve Nitel Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(4), 37-62.
- Tekneci, P. (2013). Türkiye Adresli Spor Alanındaki Bilimsel Yayınların Bibliyometrik Analizi. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 76-91.
- TENCO-Tenis.(2023).https://www.tencotenis.com/PDFler/5-toprak_kort_genel_tenis_bilgileri.pdf adresinden 27 nisan 2023 tarihinde alındı
- Tennis-History (2023). <https://www.onlinetennisinstruction.com/tennishistory/> adresinden 24 nisan 2023 tarihinde alındı
- Tennis-Predict (2023). <https://tennispredict.com/how-do-scores-work-in-tennis/> adresinden 24 nisan 2023 tarihinde alındı
- Tennis-Uni (2023). <https://tennis-uni.com/en/tennis-court/> adresinden 24 nisan 2023 tarihinde alındı
- TrollTennis (2023). <http://www.trolltennis.makadiya.com/history-of-tennis-court-dimensions/> adresinden 24 nisan 2023 tarihinde alındı
- Turkay, H., & Aydın, A. (2017). Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Spor Örgütlenmesi. *Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*(16), 179-189.
- Yavuz, Y., Mirzebeyoğlu, N., & Kaymakçı, Y. (2018). Türkiye’de Spor Yönetimi Alanında Yapılan Akademik Çalışmaların Analizi. *Journal of Global Sport and Education Research*, 1(1), 47-63.